

Ἄθῳι φονιάδες καὶ κακοῦργοι ἀναίσθητοι (Κόντογλου Φώτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη](#)

Μαθαίνει κανένας τὰ κακουργήματα ποὺ γίνονται σήμερα, κι ἀνατριχιάζει περισσότερο ἀπ' ἄλλη φορά, ἀπὸ τὴν ἀναισθησία, ἀπὸ τὴν ἀπάθεια, ἀπὸ τὴν πώρωση ποὺ ἔχουνε κείνοι ποὺ τὰ κάνουνε, σὰν νὰ εἶναι ἀληθινοὶ σατανάδες, καὶ σὰν νὰ εἶναι ὁ σκοτωμὸς ἢ φυσικὴ τροφὴ τῆς ψυχῆς τους.

VIENNA - JULY 27: Fresco of Judas betray Jesus with the kiss scene in side nave of Altlerchenfelder church from 19. cent. on July 27, 2013 Vienna.

Άλλη φορά οί φονιάδες σκοτώνανε, οί περισσότεροι, χωρίς νά τò θέλουνε, μέσα στη ζάλη τους. Ένα σύννεφο άπό θυμό ή άπό ζήλεια ή άπό πνιγμένο δίκιο, θόλωνε τὰ μάτια τους για μία στιγμή. Μά ύστερα σκόρπιζε αύτò τò σύννεφο, τὰ μάτια τους καθαρίζανε, καί μετανιώνανε. Πολλές φορές κλαίγανε, θέλανε νά σκοτωθούνε, ντρεπόντανε τόν κόσμο. Τώρα οί φονιάδες, κ' οί άλλοι πού κάνουνε κακές πράξεις, εΐναι όλότελα μαυρόψυχοι, ξεροί, παγωμένοι, άναίσθητοι σατανάδες, βουβοί καί ψυχροί κακοϋργοι. Καί τί; Μικροί καί μεγάλοι, χωριάτες καί σπουδαγμένοι! Ένα πράγμα φοβερό!

Αύτès οί σκέψεις με κάνανε νά θυμηθώ κάποιους φονιάδες, πού έζησα μαζί τους τόν καιρό πού ήμουνά πολύ νέος, καί πού εΐχανε κάνει τήν άμαρτία τοϋ σκοτωμοϋ μέσα στην άναψη τής ψυχής τους. Αύτοί ήτανε ζεστοί φονιάδες, νά ποϋμε, δέν ήτανε ψυχροί, σαν τούς περισσότερους σημερινούς. Ένωθες πώς ήτανε άνθρωποι σαν κ' έσένα κι όχι φίδια κρύα, όπως εΐναι οί σημερινοί φονιάδες, χωρίς καρδιά, έκτρώματα βουβά, παγωμένα, όλότελα ξένα για τόν άνθρωπο. Γι' αύτό, εκείνους τούς παλιούς φονιάδες τούς λέγω άθώους φονιάδες, μπροστά στους καινούργιους, πού εΐναι, οί περισσότεροι, κακοϋργοι μέχρι κόκκαλο, σατανόψυχοι, άμετανόητοι.

Γιὰ τοὺς τέτοιους παραστρατημένους ἀμαρτωλοὺς, ποὺ ἄθελά τους πιάνονται στὰ δίχτυα τοῦ Σατανᾶ, ὁ Χριστὸς ἔδειχνε μεγάλη ἐπιείκεια, μεγάλη συμπόνια, ξεχωρίζοντάς τους ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ποὺ θεληματικὰ κάνουνε τὴν ἀμαρτία, καὶ ποὺ χαίρουνται σὰν τὴν κάνουνε. «Οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι» ἔλεγε, «προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». «Οἱ τελῶνες κ' οἱ πόρνες πηγαίνουνε μπροστὰ ἀπὸ σᾶς στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

Γιὰ ὅποιον δὲν ἔχει στὸ νοῦ του αὐτὴ τὴν ἀμαρτωλὴ ἀθωότητα ποὺ εἶπα, εἶναι ἀκατανόητα αὐτὰ ποὺ λέγει γιὰ κάποιους ἀμαρτωλοὺς καὶ ὅσα αὐστηρὰ λέγει γι' ἄλλους ἀμαρτωλοὺς, ποὺ μᾶς φαίνεται πὼς δὲν ἀμαρτήσανε τόσο βαριά, ὥστε νὰ τοὺς κατακρίνει τόσο αὐστηρὰ ὁ πρᾶος καὶ ἀνεξίκακος Χριστὸς. Συγχωρᾷ τὸν τελῶνη Ματθαῖο ποὺ φορολογοῦσε τὸν κόσμον καὶ τὸν κάνει μάλιστα καὶ μαθητὴ του, συγχωρᾷ τὸν Ζακχαῖο, τὴν πόρνη, τὸν Πέτρο ποὺ τὸν ἀρνήθηκε, τὸν Θωμᾶ ποὺ δὲν τὸν πίστεψε, τέλος τὸν ληστὴ ποὺ σκότωνε τ' ἀδέρφια του καὶ ποὺ τὸν κάλεσε, αὐτὸν τὸν φονιά, νὰ μπεῖ πρῶτος στὸν Παράδεισον, πρὶν νὰ ἔμπουνε οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Ἅγιοι κ' οἱ Μάρτυρες, πράγματα παράδοξα κι ἀνεξήγητα. Δὲν συγχώρεσε ὅμως τοὺς ὑποκριτὲς Φαρισαίους, τοὺς ματαιόδοξους πλούσιους, τὸν φονιά τὸν Ἡρώδη, ποὺ τὸν ὀνόμασε ἀλώπεκα, τοὺς ἄπιστους Γραμματεῖς, τοὺς πονηροὺς Σαδδουκαίους, τὸν προδότῃ Ἰούδα, ποὺ εἶχε ψυχὴ ὅπου ἦτανε χαλασμένη ἀδιόρθωτα ἀπὸ τὴ φιλαργυρία κι ἀπὸ τὸν φθόνον.

Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει τὴ μεγαλύτερη σημασία γιὰ τὸν Χριστό, εἶναι ἡ ἀπλότητα τῆς ψυχῆς, κι ὄχι ἡ ἄμεμπτος διαγωγή ἐνὸς ἀνθρώπου πονηροῦ, ὅπως ὁ Φαρισαῖος ποὺ προσευχότανε. Γι' αὐτὸ λέγει ὁ Κύριος: «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Τὸ περίσσευμα τῆς καρδίας κοιτάζει ὁ Χριστὸς, ποὺ φανερώνει τὴν βαθύτερη οὐσία τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Συγχωρᾷ τὶς ἀμαρτίες ποὺ κάθονται ἀπάνω στὴν ψυχὴ, ὅπως ἡ σκουριὰ ἀπάνω στὸ σίδηρον, καὶ ποὺ φεύγει με τὸ τρίψιμον, μὲ τὴ μετάνοια. Μὰ δὲν συγχωρᾷ τὴν ψυχὴ ποὺ τὴν ἔχει φάγει ἀπὸ τὸ θεμέλιό της ἡ ἀμαρτία, ποὺ εἶναι σκουριασμένη καὶ σαπισμένη ὀλότελα, καὶ καταστάθηκε ἀμετανόητη. «Δὲν ὑπάρχει», λέγει ἓνας ἅγιος, «ἀμαρτία ἀσυγχώρητη, παρὰ μονάχα ἐκείνη ποὺ εἶναι ἀμετανόητη». Ὁ Χριστὸς ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον ποὺ ἔχει καλὴ καρδιά, καὶ σιχαίνεται τὴ μοχθηρία.

Μία φορᾶ τὰ ἔφερε ἡ τύχη κ' ἔζησα μ' ἕναν φονιά, ἕναν ληστή. Βρισκόμουν σ' ἕνα ἔρημο μοναστήρι, μακριὰ ἀπὸ χωριὸ καὶ πολιτεία, καὶ γνωρίστηκα μαζί του, χωρὶς νὰ ξέρω πὼς ἦτανε ληστής. Ὑστερ' ἀπὸ καιρὸ τὸ ἔμαθα. Δούλευα ἀντιγράφοντας τὶς τοιχογραφίες τῆς ἐκκλησίας, καὶ χρειάστηκα κιάλια, γιατί δὲν τὶς ἔβλεπα, ἐπειδὴ ἦτανε πολὺ ψηλά. Καὶ μοῦ ἔφερε κάτι κιάλια ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, κ' ἔτσι πιάσαμε φιλία.

Τοῦ μιλοῦσα γιὰ τοὺς ἁγίους, ποὺ ἦτανε ζωγραφισμένοι, γιὰ ἱστορικὰ πράγματα, γιὰ τὰ ἄρματα ποὺ εἶχανε οἱ ἀρχαῖοι. Ἐκεῖνος μὲ ἄκουγε μὲ τόση προσοχή, μὲ τέτοιο πόθο, μὲ τόση ταπείνωση, μὲ τέτοια κατάνυξη, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὴν παραστήσω. Σὰν μωρὸ παιδί, ὅπως λέγει ὁ Χριστός. Ἡ ἀθωότητά του ἦτανε ἀπίστευτη. Μαζί του ἔγινα κ' ἐγὼ νήπιος, ξέχασα τί ἤξερα καὶ τί δὲν ἤξερα, ἔγινα ἄπλαστος, ὅπως γράφουνε οἱ παλαιοὶ ἀσκητάδες.

Μὲ τὸν καιρὸ, ἡ ἀγάπη του γιὰ μένα ἔγινε τόσο μεγάλη, ποὺ δὲν γίνεται περισσότερο. Κ' ἡ δική μου σ' αὐτόν. Προσπαθοῦσε νὰ μαντέψει τί θέλω, γιὰ νὰ τὸ φέρει, πρὶν τοῦ τὸ ζητήσω. Ἡ ἀπλότητα τῆς ψυχῆς του κ' ἡ ἀθωότητά του ἦτανε ἀπίστευτη, μ' ὅλο ποὺ ἦτανε πολὺ ἔξυπνος. Ἐκανε ὁλοένα τὸν σταυρὸ του στοὺς ἁγίους, καὶ μία φορᾶ τὸν βρῆκα δακρυσμένον καὶ γονατισμένον σὲ μία σκοτεινὴ γωνιὰ τῆς ἐκκλησιᾶς. Παρακολουθοῦσε δίχως μιλιὰ, μὲ μεγάλη προσοχή, τὴ δουλειά μου τὴν ὥρα ποὺ ζωγράφιζα. Δὲν πίστευε τὰ μάτια του, πὼς αὐτὰ γινόντανε μὲ τρεῖς τρίχες (τὰ πινέλα) καὶ μὲ λίγη μπογιά. Μὲ εἶχε γιὰ κάποιο πλάσμα ὑπεράνθρωπο.

«Μαστρο - Φώτη, τί ἄνθρωπος εἶσαι! Τέτοιο ἄνθρωπο δὲν τὸν πίστευα νὰ ὑπάρχει στὸν κόσμο! Σάμπως τί ξέρουμε κ' ἐμεῖς οἱ βουνίσιοι; Τί ἀγροικᾶμε; Σὰν τὰ γιδερά εἴμαστε!»

Τοῦ μιλοῦσα γιὰ τοὺς πολεμιστάδες ἁγίους, γιὰ τὸν Ἄη - Γιώργη, γιὰ τὸν Ἄη - Δημήτρη, γιὰ τὸν Ἅγιο Μερκούριο, καὶ τοῦ ἐξηγοῦσα καὶ τ' ἄρματά τους. Ἐκεῖνος ἄνοιγε τ' ἀθῶα μάτια του καὶ δάκρυζε:

«Ζήσανε, κυρ - Φώτη, στὸν κόσμο τέτοιοι ἁγιασμένοι ἀνθρώποι; Πῶς μᾶς σηκών' ἡ γῆς ἐμᾶς, καὶ δὲν μᾶς καταπίνει; Τί καλὸ βλέπ' ὁ Θεὸς ἀπὸ μᾶς; Ἐμεῖς οἱ φτωχοί, εἴμαστε κι ἁμαρτωλοί! Οἱ πλούσιοι δὲν κάνουνε ἁμαρτίες καὶ τσ' ἀγαπᾶ ὁ Θεός!»

Μία μέρα θέλησα νὰ τὸν ζωγραφίσω. Ἄμα εἶδε πὼς δούλευα μὲ μολύβι, τὰ ἔχασε, γιατί νόμιζε πὼς μονάχα μὲ πινέλα γίνεται μία ζωγραφιά. Ἄνοιγε τὸ χέρι μου, ποὺ βαστοῦσα τὸ μολύβι, γιὰ νὰ δεῖ ἂν κρατῶ μοναχὰ τὸ μολύβι ἢ ἔχω κανένα μηχανήμα, καμὶὰ φωτογραφικὴ μηχανή. Ἀπόρησε ἀκόμα, σὰν εἶδε πὼς ζωγράφιζα κι ἀνθρώπους ζωντανούς, ἐπειδὴ νόμιζε πὼς ἡ ζωγραφικὴ ἦτανε μονάχα γιὰ

ἀγίους.

Σὰν τελείωσα τὴ ζωγραφιά του καὶ τὴν εἶδε τελειωμένη, τρελάθηκε ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Φιλοῦσε τὰ χέρια μου, καὶ χόρευε σὰν τὸν Παρασκευὰ τοῦ Ροβινσόνα. Τὴν ἔβλεπε σὰν ἕνα πράγμα μαγικό, δὲν πίστευε στὰ μάτια του: νὰ εἶναι ὁ ἴδιος κι ἀπαράλλαχτος! Πρὸ πάντων τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση ἡ φουστανέλα μὲ τὶς πτυχές, οἱ κάλτσες του, τὰ τσαρούχια του. Τὸ χαρτὶ φοβότανε νὰ τὸ ἀγγίξει, καὶ τὸ τύλιξα ἐγὼ καὶ τοῦ τὸ ἔδωσα, νὰ τὸ στείλει στοὺς δικούς του. Σὰν ἔφυγα, ἔκλαιγε σὰν παιδί, κ' ἤθελε νὰ ῥθει μαζί μου στὴν Ἀθήνα.

Σ' ἕνα τέτοιο ταπεινωμένο πλάσμα εἶπε ὁ Χριστός, κρεμασμένος στὸν Σταυρό: «Ἄμην λέγω σοί, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ».

Ἄλλη φορά, τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουνα παλληκαρόπουλο, ἔζησα μ' ἕναν ἄλλον φονιά, ἀπάνω σ' ἕνα ρημόνησο, στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἦτανε ἕνας κοντόφαρδος ἄνθρωπος, περασμένος, ἴδιος κουρσάρος. Φοροῦσε μία κατσούλα ἀπὸ ἀστραχάν, ἔπινε πολὺ, κ' εἶχε κάνει μεγάλες παλληκαριές στὴ στεριά καὶ στὴ θάλασσα.

Ἦταν χειμῶνας. Ὁ βοριάς οὐρλιαζε ἀπ' ὄξω, ἐρημιὰ παντοῦ. Ἡ θάλασσα βογγοῦσε, δὲν φαινότανε μήτε γλᾶρος πουθενά. Ἐμεῖς καθόμαστε στὸ τζάκι καὶ κουβεντιάζαμε. Ὁ κυρ - Παναγῆς ὀλοένα φουμάριζε, καὶ συχνὰ ἀναστέναζε. Μοῦ ἔσομολογιότανε τί εἶχε κανωμένα στὴ ζωὴ του.

Μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε γιὰ μένα, ἐγὼ ὦρες - ὦρες τὸν φοβόμουνα, μήπως τὸν πιάσει τὸ δαιμόνιο καὶ μὲ μαχαιρώσει μ' ἕνα μαχαίρι ποὺ εἶχε στὸ ζωνάρι του. Μὰ ὁ κακόμοιρος εἶχε γίνει πολὺ ἡμερος. Ἄφοῦ μοῦ βαστοῦσε καὶ ἴσο, ὅποτε ἔψελνα στὴν μικρὴ ἐκκλησιὰ ποὺ εἶχαμε καὶ ποὺ ἐρχόντανε κάτι ψαράδες καὶ τσομπάνηδες. Ἄκουγε μὲ προσοχὴ ὅ,τι τοῦ ἔλεγα γιὰ τὴ θρησκεία. Ἦθελε νὰ τοῦ ἐξηγῶ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ «τ' ἄλλα γράμματα τῆς ἐκκλησιᾶς». Διάβαζε τὸ Ψαλτήρι.

Σὰν ἔμπαινε στὴν ἐκκλησιὰ, ἔκανε πολλὲς φορὲς τὸν σταυρό του, κ' ὕστερα πήγαινε κοντὰ στὸ τέμπλο, μπροστὰ στὴν Παναγία, ἀπίθωνε στὸ σκαλοπάτι τὸ καλπάκι τοῦ ἀστραχάν ποὺ φοροῦσε καὶ γονάτιζε, ἔφερνε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ χτυποῦσε στὸ μάρμαρο, μουρμουρίζοντας ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του:

«Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ! Ἦμαρτον, Παναγία μου βασίλισσα!»

Σ' αὐτὴ τὴ στάση καθότανε κάμποση ὥρα, ἀκίνητος, μουρμουρίζοντας:

«Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ!»

Πηγαίναμε μαζί κυνήγι. Κ' ἐπειδὴς ἦτανε σημαδευτῆς στὸ τουφέκι ὅσο κανένας, γυρίζαμε φορτωμένοι λαγούς, ἀγριόπαπιες, κι ἄλλα πουλιά. Μία φορά μοῦ ἔφερε

δυὸ κουτάβια ἀπὸ λύκο, κ' ἤθελε νὰ τὰ θρέψουμε, νὰ τὰ ἔχουμε γιὰ μαντρόσκυλα. Τὰ λυπότανε, τὰ τσίτζε, μὰ στὸ τέλος κοντέψανε νὰ τὸν φάνε, σὰν μεγαλώσανε λίγο, ἀλλὰ δὲν τὰ σκότωσε, παρὰ τ' ἀμόλησε καὶ φύγανε. Καὶ γιὰ τὰ πουλιὰ ποὺ σκοτώνουμε, ἔλεγε:

«Τί φταίξανε, μαθές, τοῦτα τὰ ἀθῶα καὶ τὰ σκοτώνουμε;»

Μία μέρα θυμᾶμαι πὼς ἔκανε ἓνα κρύο τάντανο, κι ὁ οὐρανὸς ἦτανε μαῦρος καὶ καθόμαστε στὴ φωτιά. Ὁ κυρ - Παναγῆς ἔπινε πόντς, δηλαδή βρασμένο ρούμι, ὅπως συνηθίζανε οἱ ναυτικοί, κ' ἤθελε νὰ πίνω κ' ἐγὼ μαζί του. Καθότανε, κατὰ τὰ συνηθισμένα του, συλλογισμένος καὶ βουβός, σφιχτοκουμπωμένος, ἔχοντας χωμένο τὸ 'να χέρι του στὸ μανίκι τ' ἀλλουνοῦ.

Ἄξαφνα γυρίζει καὶ μοῦ λέει:

«Δέ μοῦ λές, Φωτάκη, ἄραγες ὑπάρχει Κόλαση καὶ Παράδεισο;»

Ἕστερα ἀπὸ λίγο, ἀφοῦ σκέφτηκε κάμποσο, εἶπε σὰν ν' ἀποκρινότανε στὸν ἑαυτό του, κουνώντας τὸ κεφάλι του:

«Ἐμ κάτι τὶς θὰ ὑπάρχει, ἀφοῦ εἶναι γραμμένο στὰ παλαιὰ βιβλία!»

Κι ἀπόμεινε πάλι σκεπτικός, ὦρα πολλή.

Σὲ μία φουρτούνα, ποὺ κοντέψαμε νὰ πνιγοῦμε, σὰν βγήκαμε ζωντανοὶ στὴ στεριά, ὁ κυρ - Παναγῆς ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

«Κοίταξε, κόντεψα νὰ σᾶς πάρω στὸ λαιμό μου μὲ τὰ κρίματα ποὺ ἔχω κανωμένα!»

Ἄντίκρυ στὸ νησί μας βρισκότανε ἓνα μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, κ' ἦτανε ἠγούμενος ἓνας ἱερομόναχος Ναθαναήλ. Μία Κυριακὴ πρωί, εἶχαμε βγεῖ ἀπὸ τὴ Λειτουργία καὶ πίναμε καφὲ μὲ τὸν Παναγῆ. Καθότανε βουβός, φουμάριζε καὶ συχναστέναζε, «ῶρυόμενος ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας του».

Γιὰ μία στιγμή, γυρίζει καὶ μοῦ λέγει:

«Δέ μου λές, κυρ - Φωτάκη, κεῖνος ὁ ληστής ποὺ γράφει τὸ Βαγγέλιο πὼς μετανόησε καὶ συγχωρέθηκε καὶ πῆγε στὴν Παράδεισο, πόσους εἶχε σκοτωμένους;»

Τοῦ ἀποκρίθηκα πὼς δὲν ἤξερα. Μοῦ λέγει:

«Δὲν εἶναι γραμμένο στὸ Βαγγέλιο πόσα φονικὰ ἔκανε;»

Τοῦ λέγω:

«Ὅχι, δὲν τὸ γράφει».

Κούνησε τὸ κεφάλι του, ἀναστέναξε καὶ σώπασε. Ὑστερ' ἀπὸ κάμποση ὥρα, μοῦ λέγει:

«Ἐγώ, Φωτάκη, φαίνεται πὼς δὲν ἔχω σωτηρία, ἔχασα τὴν ψυχὴ μου! Ἔκανα πολλὰ στὴ ζωὴ μου, λὲς καὶ μ' εἶχε καβάλα ὁ Ὅξ' ἀπὸ δῶ!... Ἄραγες ἐκεῖνος ὁ ληστής, ποὺ σταυρώθηκε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ (κ' ἔκανε τὸν σταυρό του), ἔκανε ὅσα ἔκανα ἐγὼ ἢ πιὸ λιγότερα καὶ βρῆκε ἔλεγχος ἀπὸ τὸν Χριστό; Γι' αὐτὸ σὲ ρώτηξα. Ἀλλὰ μοῦ λὲς πὼς στὸ Βαγγέλιο δὲν εἶναι γραμμένο πόσο αἷμα ἔχυσε, πόσους ἀνθρώπους σκότωσε... Χμ! Ἀλίμονο σὲ μένα!...»

Τὰ μάτια του δακρύσανε καὶ τὰ σφιγγε, χώνοντας τὸ 'να χέρι του μέσα στὸ μανίκι τ' ἀλλουνοῦ.

Ἀπόμεινε κάμποση ὥρα συλλογισμένος. Ὑστερα, γυρίζει καὶ μοῦ λέγει:

«Αὔριο, σὰν κόψει λίγο ἢ φουρτούνα, δὲ μπαίνουμε στὴ βάρκα, νὰ πᾶμε ἀντίκρυ, στὸν γούμενο τὸν Ναθαναήλ; Ἴσως ἔχει κανένα ἄλλο ἀγιωτικὸ βιβλίο, ποὺ νὰ γράφει πόσους ἀνθρώπους εἶχε σκοτωμένους ἐκεῖνος ὁ ληστής ποὺ πῆγε στὴν Παράδεισο, νὰ ξαλαφρώσει ἡ καρδιά μου!».

Πηγή: agiazoni.gr